

"ПІДНОСИМО ЗАНАВІСУ МОВЧАНКИ"

Промова Владики Івана Прашка в часі святкувань Святого Року, виголошена 13-го липня 1975 в авлі авдіенцій папи у Ватикані, в мовах українській і італійській, в приявності Патріярха Йосифа, українського єпископату, священиків і монашества, римських кардиналів, амбасадорів чужих країн та біля сімох тисяч переважно українських паломників.

Ваше Блаженство, Блаженніший наш Патріярше, Емінентіссімі Прінчіпі, ВПр. Владики, Все світліші Крилошани, Монсінъори, Отці Духовні, Преп. Сестри, ВПов. Пані і Панове, Дорогі Паломники – Дорогі во Христі Браття і Сестри!

Гер Герпретер, визначний історик Церкви, у заключенні великої книги про історію Церкви подає, що історія Церкви це головно історія переслідувань. Церкву переслідують із різних причин, різними способами, в різних часах.

Переглядаючи історію нашої Церкви лише за останніх 200 літ, бачимо безпереривний майже ланцюг переслідувань зі сторони Москви найрізнішими способами лише за те, що наша Церква хоче бути вірна повноті науки Ісуса Христа, хоче бути у злуці з Петровою скалою, хоче вірно служити своєму народові, хоче зберегти свою ідентичність, свою духовість.

Якраз на наше покоління, чи радше вже на два покоління, випало найтяжче і тотальне переслідування, запляноване наче самими пекольними силами і переведене всіма засобами комуністичної держави і московської патріархії та запляноване на цілковите знищенні нашої Церкви. Зачалось то переслідування 30 літ тому і з тією самою силою триває безпереривно по сьогоднішній день.

Сьогодні відзначаємо дві дати: перша – це рік 1945, ніч із 10 на 11 квітня. Арештують усю нашу Ієрархію, провідних священиків, а за ними тисячі-тисячі вірних УКЦеркви, Києво-галицької Митрополії і все це Христа ради.

Цей рік 1945 можна назвати Святым Роком, бо святість об'явилася не у різних вивісках і проклямаціях, які сьогодні всюди легко побачити, але появилася правдива святість у свідченні про правдивість Христової науки: "Будете моїми в Єрусалимі, в усій Юдеї та Самарії і аж до краю землі". За це свідчення було заплачено арештами, присудами, засланнями на Сибір, Колиму, до Казахстану і дуже часто насильною смертю. Україна і краї заслання вкрилися світлими, хоч часто безіменними пам'ятниками мучеників за Віру Христову.

Світ, керівники його історії, "власть імущі" цього не бачили. А коли бачили то мовчали, бо лицемірство і фальшиве братання опанувало людські уми.

Одинокий Папа Пій XII енциклікою запротестував проти того насильства та закликав молитись за страждущих братів наших, а переслідуваних запевняв, що їхні кайдани і терпіння голосніше проповідують євангельську правду, як могли б вони це робити на волі. Це були пророчі слова. Ці терпіння не пішли надармо. Вони йдуть до невидимої скарбниці, з якої безнастально випливає благословення для нашої Церкви і народу. Терпіння і кров наших мучеників зроджують нових ісповідників і тому можемо сьогодні говорити про живучу нашу Церкву в Україні. За словами Тертуліяна з II ст. кров мучеників – це насіння християн. Напевно завдяки терпінням братів наших ми маємо небувалий розвиток нашої Церкви на скитальщині – їхніми терпіннями ми стоїмо.

Перша дата: 10 – 11. квітня 1945 р. це початок переслідування нашої Церкви і час повний святих подвигів дітей Києво-галицької Митрополії.

Друга дата – це сьогоднішній день, а радше цілий 1975 Ювілейний Святий Рік. Читаємо у св. Письмі як Господь Бог через Мойсея доручив, щоб кожний 50-тий рік був ювілейним, щоб був цілковитий відпочинок для людей і для землі, щоб невільники відзискали свободу, щоб кожний міг повернутись на свою власність, до свого дому. А св. Отець папа Павло VI на цей Святий Рік проголосив особливішу програму, а це примирення з Богом, з Церквою, з близніми. Яке це

все гарне, якщо б воно було виконане...

Пригляньмося, що сьогодні в порівнанні з 1945 р. змінилося, а що осталося незмінним. Минуло 30 літ. Це великий час. Але в справі переслідування то наче тільки зовнішна вивіска змінилася а дійсність є та сама: ті самі терпіння, той самий хресний хід, ті самі гонителі, ще більш вирафіновані способи, а навіть спроба добиратись до нашої Церкви в країнах поселення; той самий серпантин мовчання, яким світ старається закрити терпіння, гонення і святість дітей ПУКЦеркви.

З проголошених благ у тому Святому Році наша Церква не скористася; повернення свободи, вирівнання справедливості для Неї немає. Всі ті гарні кілька час то лишаються бездушними свідченнями охищеного, хоч не християнського світу.

Незмінним залишився також наш Блаженніший Глава і Батько, наш Патріярх, який надалі в тих надзвичайно тяжких обставинах свідчить за мільйони святих братів і сестер, що ісповідують Христа і Його правдиву благовіст. Цей Глава і Батько, наш Патріярх, в'яже обі дати в одну цілість і свідчить як сторож віри Божого люду, як Ісповідник, В'язень, Каторжник - мовчазний і промовчуваний.

Але є одна велика зміна: в 1945 р. Вас ув'язнили як Галицького Митрополита, сторожа Київської Митрополії, Екзарха України. А з Вашим приїздом до Риму і під Вашим проводом ми на ІУ Синоді стали безповоротно на патріярхальних началах у нашій Церкві, а в часі Ювілейного Святого Року 1975 ми побачили перший раз в нашій історії коло Вашого підпису "Патріярх Києво-галицький". Того вже ніхто не зітре, ніхто не відкличе! Це є то найважніше чого потрібно нашій Церкві для її збереження, упорядкування і розвитку. За це ми всі дуже Вам вдячні. Ми знаємо, що на тій дорозі є ще богато труднощів і то не легких. Але Господь Бог є милосердий і за нами промовляють також заслуги наших Мучеників та ісповідників і сила чудотворної ікони Жировицької Богоматері.

Ще одна марканця різниця: в 1945 р. прийшли до Вас чужі, чи може навіть свої люди "з мечами, дрючками і шнурами", наче на розбійника, а сьогодні ми приходимо до Вас з любовю з усіх країн нашого поселення і ми хочемо бути також посланниками тих мільйонів наших братів і сестер, яких руки і ноги закуті і уста закриті.

Під Вашим проводом ми, владики нашої Помісної Церкви, зі священиками та нашими вірними зорганізували це величаве паломництво, з Вами відбуваємо прошу до святих місць. Величаво і молитовно вчора відвідали базиліку св. Петра і відслужили св. Літургію над Його гробом: 120 священиків, коло 200 монахів і монахинь, коло 5000 паломників, прекрасний хор. У взаємному прощенні і сокрушені серця спішили також до наших рідних святынь: до собору св. Софії, до чудотворної ікони Жировицької Богоматері, які для нас є свідками святої Помісної УКЦеркви. На рідних землях наші святині зруйновані або стоять як свідки запустіння та ще й до того дороги до них нам замкнені.

Але ми тут, де нам ще не замкнули уст, де можемо свободно ісповідувати нашу віру, підносимо сьогодні занавісу мовчанки на гробі св. Петра, св. Павла, соток мучеників, що спочивають у катакомбах, торжественно заявляємо вірність наслідникові св. Петра св. Отцеві папі Павлові ІІ, вірність нашій прадідній УКЦ і її Патріярхові Блаженнішому Йосифові, рівночасно єднаючись в молитві і терпінні зі страждучими братами нашими.

В ниніших часах діються дивні речі: на Рідних Землях під безбожним комуністичним режимом заборонено молитись за "Святішого Вселенського архієрея папу римського", але наш Божий люд всетаки за нього молиться, хоч нераз треба за це платити переслідуваннями. Яка несправедливість чи іронія, коли тут на свободі, нам наче забороняється молитись "за Блаженнішого Отця нашого Йосифа, Патріярха Києво-галицького і всієї Русі". Та ми таки будемо молитися, щоб не зрадити Христа і Його святої Церкви, щоб не зрадити нашої Церкви-Страдниці, не зрадити братів і сестер наших "страждущих Христа ради".

Ваше Блаженство, Блаженніший наш Патріярже! Мені приємно зложити Вам подяку, признання за всі ті терпіння Христа ради і задля єдності нашої Церкви з Апостольським престолом. Ми тільки дещо знаємо про Ваші терпіння, бо Ви мовчите; знаємо тех, що Ви є тільки один із Ісповідників Віри, а є іх тисячі, є мученики і їх є також тисячі, але Всемогучий Милосердий Господь прислав нам якраз Вас як вибранця свого незграбного Провидіння. Прийміть від нас подяку, признання, пошану, запевнення вірності, правдиву синівську любов і запечення про молитви.~~~~~На многі літа Владико - наш ПАТРІЯРШЕ!~~~~~